vragen met groote openheid besproken. Er is, juist in onze kringen veel meer dan bij velen, die ons om onze bekrompenheid beklagen, een duidelijk inzicht in het wezenlijk verschil tusschen tekst-critiek en schrift-critiek.

Wanneer we met een voorbeeld willen aantonen, hoe op tekst-critische gronden een eenigszins andere lezing wordt gekregen, dan kunnen we niet beter doen dan hier af te drukken een gedeelte uit de nieuwe vertaling van Zacharia 6:

En ik sloeg wederom mijn oog op, en ik zag, en zie: daar kwamen vier wagens te voorschijn van tusschen twee bergen, en de bergen waren bergen van koper. Voor den eersten wagen waren roode paarden, en voor den tweeden wagen zwarte paarden, en voor den derden wagen witte paarden, en voor den vierden wagen gevlekte paarden. En ik hief aan en zeide tot den engel, die tot mij sprak: wat zijn dit, mijn heer? En de engel antwoordde en zeide tot mij: Dit zijn de vier winden des hemels, die uitgaan nadat zij zich gesteld hebben bij den Heere der gansche aarde. Die met de zwarte paarden gaat uit naar het land van het Noorden, en de witte gaan uit naar het land van het Westen, en de gevlekte gaan uit naar het Zuiderland, en de roode gaan uit naar het land van het Oosten. En zij verlangen uit te gaan, om de aarde te doorkruisen. En Hij zeide: Gaat, doorkruist de aarde! En zij gingen de aarde doorkruisen. En Hij riep mij toe en zeide tot mij: Zie, die uitgaan naar het land van het Noorden, laten mijn geest in het land van het Noorden neer.

Nu moet men dit eens vergelijken met de Statenoverzetting. Daar zijn er ook vier span paarden, die de vier winden des hemels voorstellen. Maar ze gaan niet naar de vier windstreken. Naar het Oosten en Westen gaat er geen span. Het is raadselachtig, waarom er van de vier winden des hemels slechts twee hun bestemming volgen. Nu weet ik wel, dat het voor sommige bijbelverklaarders, als zij deze moeilijkheid niet over het hoofd zien, maar een klein kunstje is, om zulk een onregelmatigheid „op te helderen". Maar ik vind het toch meer bevredigend, als Prof. Ridderbos erkent: de tekst is waarschijnlijk gebrekkig overgeleverd en we moeten voorzichtig trachten, den oorspronkelijken tekst te herstellen. Dat is eerlijker en eerbiediger en dus vromer.

Laat ons nog eens deze reeks met alle kracht bij ons volk ter lezing en bestudeering aanbevelen.

Dr J. v. Lonkhuyzen over „De Heraut".

Dr J. v. Lonkhuyzen schrijft in „Geref. Kerkbode Schouwen-Duiveland" het volgende:

Wel verdachtmaking.

Het is zeker wel verdachtmaking als wij zonder goede gronden iemand van „verdachtmaking" beschuldigen. Dan maken wij zoo iemand verdacht als valsche of lichtvaardige beschuldiger.

Zooals men weet, is geen debat mogelijk tusschen ons en „De Heraut", wegens diens persmanieren in zekere discussie. Nog niet mogelijk ten minste. Toch willen we onze lezers met een paar woorden inlichten over een verdachtmaking van „De Heraut". Terecht heeft Prof. Schilder in „De Reformatie" gezegd, dat het geen verdachtmaking is als men iemand geen Calvinist noemt. Ook behoeft iemand geen opzettelijke bedrieger te zijn als hij zegt, dat hij Calvinist is, en dat er toch critiek kan gemaakt worden op de zuiverheid of volkomenheid van zijn Calvinisme. Hij kan wezenlijk meenen Calvinist te zijn. Hij kan zelfs meenen, dat hij het met de Gereformeerde Belijdenis eens is, kan dat oprecht meenen. En dat het toch niet zoo is, of dit niet in alles zoo is. De voorbeelden daarvan zijn voor het grijpen. De oorzaken kunnen daarvoor verschillend zijn, maar behoeven toch nog volstrekt niet „opzettelijk bedrog" te zijn.

Wij hebben, met hetgeen we opmerkten over het Calvinisme van Prof. Wencelius — van wien we trouwens nimmèr gezegd hebben, dat hij „vrijzinnig" was — dit Calvinisme, naar uiterlijke gegevens op grond van publiek ingewonnen informaties verkregen, beoordeelende en zeggende, dat die gegevens het „openlegden voor critiek", of „wat de zuiverheid van het Calvinisme betreft zeer verdacht maakten", — daarmee volstrekt niet des mans karakter aangetast. Ook kan men met Prof. W.'s toetreding tot het „Calvinisten-Congres" niet zeggen, „dat hij daarmee verklaarde het geheel eens te zijn met de Belijdenis". („De Heraut".)

Ook dat zou dan nog op een misverstand hebben kunnen berusten. En dat zeggen van Calvinist te zijn, moet dan ook betoond worden. Maar verder, als de formule door de uitnoodigers (de „Calvinisten-Bond") ieder als „Calvinist" of „Gereformeerd" accepteerde, die verklaarde de Heilige Schrift en „mitsdien" (in dit verband een dubbelzinnig mitsdien"!), de Belijdenis aan te nemen, kon dan de formule voor de gasten strikter wezen?

Met die toetreding bewijst men niets. Zeker niet, dat daar naar onze opvatting of bewering „opzettelijk bedrog" in 't spel moet geweest zijn bij dezulken wier Calvinisme „verdacht" was. Iets, dat wij dan ook nimmer Prof. W. toegedacht hebben. Dat te zeggen, is verdachtmaking.

Ik voeg hier geen woord aan toe, want ik heb er geen behoefte aan, meer in de asch te rakelen, dan strikt noodzakelijk is.

Maar ik knip er ook niets uit. Dat heb ik enkele malen vroeger wèl gedaan, als ik Dr v. L. citeerde. Ik liet dan wel eens wat weg, omdat ik zooveel mogelijk den vrede wilde bevorderen.

Thans geef ik Dr v. L.'s stuk onverkort door. Ik heb daar het recht toe, omdat ik ook „De Heraut" onverkort heb geciteerd, en omdat dit orgaan — zeer tot mijn leedwezen — van een zuiver publieke aangelegenheid een persoonlijke gemaakt heeft, die de bedoeling van een huisgenoot aantastte (gebruik maken! van het wapen! der verdachtmaking!)

K. S.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Tweede Exloërmond: Cand. A. Kuiper te Zuidwolde.

Aangenomen naar:

Koog-Zaandijk: D. Broer Jr te Surhuisterveen.
Rotterdam (als geestelijk verzorger van „Eudokia"): Dr S. P. Dee te Haren.

Bedankt voor:

Driebergen: M. B. van 't Veer te Zevenbergen.

Afscheid van:

Nieuwerkerk: M. Heuzeveldt. Tekst: Hebr. 13:20 en 21.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de Classis Deventer der Geref. Kerken is praeparatoir geëxamineerd en toegelaten tot de Bediening des Woords en der Sacramenten de heer E. J. Wassink, cand. te Wierden.

Cand. Wassink wil gaarne de Kerken dienen en een eventueel beroep in overweging nemen.

Ds H. M. Dethmers.

Nu de Geref. Kerk van Paesens en Moddergat door het vertrek van Ds P. M. Veldhuyzen naar Monster weer vacant is, zal Ds H. M. Dethmers, em.-predikant te Sneek, die aldaar voor ruim 40 jaar het predikambt aanvaardde, aan deze Kerk hulpdiensten gaan verleenen met ingang van Zondag 5 Mei a.s. („Rotterd.")

Militie en Militia Christi.

Daar we bij den ambtelijken arbeid onder onze militairen steeds weer met droefheid moeten constateeren, dat lang niet alle jongens uit Christelijke gezinnen trouwe Tehuisbezoekers zijn, en daarbij dan tot de ontdekking komen, dat ook de ouders het groote nut en den steun daarvan niet beseffen, wil het mij voorkomen nuttig werk te doen door hierop nog eens speciaal de aandacht te vestigen.

En hierbij gaat het nu niet om te gewagen van den zegen, die van de Christelijke Tehuizen voor militairen mag uitgaan, maar uitsluitend en alleen om u te wijzen op het eigen belang der ouders.

Want zoo het u in het burgerleven niet onverschillig kan zijn, waar en hoe uw kinderen de avonden doorbrengen, geldt dit zeker ook, en nog sterker gedurende het dienstleven.

Bij het vertrek van uw zoon naar de garnizoensplaats gevoelt ge uw groote verantwoordelijkheid, en toch: ge moet loslaten.

Er kan bij zoo'n laatste handdruk voor het vertrek heel wat in u omgaan, maar ge moet achter blijven.

Beseft ge nu iets van den zegen, dat er in het garnizoen een Tehuis voor Militairen met geopende deuren wacht, en een vader en moeder gereed staan om ook uw zoon in hun groot gezin te ontvangen en in Gods kracht tijdelijk uw taak over te nemen?

Zorg er toch voor, dat voor het vertrek reeds een eigen band is gelegd met het Tehuis (een klein briefje is al voldoende) en zend gedurende den diensttijd alle correspondentie voor uw zoon aan het adres van het Tehuis.

Ge zijt er dan zeker van, dat hij een trouw bezoeker zal worden en vol vertrouwen kunnen uw gebeden opgaan om Gods bewarende genade, want ge zijt in den geordenden weg.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Oosterbeek: W. F. Laman te Middelharnis.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Bedankt voor:

Grand Rapids: W. C. Lamain te Rotterdam-Zuid.
Rijssen: A. Verhage te Middelburg.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Amsterdam: Dr A. H. Edelkoort te Feijenoord.
Beesd: P. G. Verweys te Cothen (Utr.).
Kamperveen en te Molenaarsgraaf: Cand. J. J. Poot te Bodegraven.
Reeuwijk: Cand. W. Vroegindewey te Waddinxveen.
Schraard: Cand. M. A. Visser te Santpoort.

Aangenomen naar:

Dinteloord: G. J. Koldewijn te Hattem.
Groenlo: C. M. van Endt te Wehl.
Piershil: Cand. W. L. Speelman, hulppred. te Voorburg.
Sellingen (toez.): J. de Klerk te Lellens.

Bedankt voor:

Assendelft (toez.): K. J. de Groot te Oosterwolde (Fr.).
Nieuwe Tonge: P. de Looze te IJsselmuiden.

Intrede te:

Asten: J. H. Denee. Tekst: Luc. 24:48.
Bergharen: G. J. Eybers. Tekst: 2 Cor. 7:10.
Rotterdam: J. A. Kwint. Tekst: Ezech. 4:31.
Rijnsaterwoude: Cand. H. van Dijk. Tekst: Handel. 10:4
Waardhuizen en Uitwijk: Cand. Heukels. Tekst: 1 Co 3:21—23.

Afscheid van:

Amsterdam: Dr Berkelbach v. d. Sprenkel. Tekst: Matt. 28:20.
Ede: J. E. Klomp. Tekst: Deut. 33:27 a.
Kampen: F. A. van Schaik. Tekst: Num. 6:24—26.

Heden verscheen:

DOOR 'T BELOOFDE LAND

Kunstfoto's van Paul Hommel

Met bijschriften van

Dr A. VAN DEURSEN

Prijs f 2.60 - Geb. f 3.25

Een prachtig kunstwerk. De twee-en-zeventig geheel nieuwe en zeldzame foto's zijn uitgevoerd in koperdiepdruk.
Het boek ligt ter inzage in elken boekhandel.

Vraag het gratis prospectus.

J. H. KOK N.V. - KAMPEN

HILVERSUM

Rookt U een fijne Sigaar?
Of prefereert U een pijp?
Dan kunt U terecht bij

SIGARENMAGAZIJN „THE OLDSMOKER"
KERKSTRAAT 8 - HILVERSUM

ZAK-WIJKBOEKJE VOOR OUDERLINGEN

Aan ons fonds voor Kerkelijke Administratie enz. voegden we deze uitgave toe, samengesteld uit een practisch klembandje, dat in elke jaszak een plaats kan vinden en waarin een aantal bezoeklijstjes naar behoefte kan worden opgenomen.
Deze lijstjes zijn bedrukt naar in de praktijk gebleken behoefte, zoodat het antwoord op bij het huisbezoek te stellen vragen daarop kan worden opgeteekend en daardoor altijd van elk gezin kan worden overzien. Losbladig, opdat het boekje steeds precies naar volgorde van straat of wijk kan worden bijgehouden, en het blaadje van uit de wijk verhuizende gezinnen gemakkelijk kan worden verwijderd of aan den broeder der nieuwe wijk overhandigd. De klembandjes blijven steeds in gebruik.
Iedere kerkeraad die prijs stelt op serieus werk, zal deze zakboekjes noodig blijken te hebben

De prijs is voor het klembandje f1.— en voor de lijstjes f1.50 per 100 stuks. Proefblaadjes op aanvrage.

OOSTERBAAN & LE COINTRE — GOES

BESTUREN, HOOFDEN EN ONDERWIJZERS VAN CHRISTELIJKE SCHOLEN, die in dezen tijd op de hoogte willen blijven van wat er in de kringen van het Chr. onderwijs omgaat, vinden daartoe **hun** blad in het vrije schoolblad

„DE SCHOOL MET DEN BIJBEL"

WEEKBLAD VOOR HET CHRISTELIJK ONDERWIJS

Het blad, dat onder leiding staat van de redacteuren A. J. Drewes, en J. Lens, telt de meest bevoegde medewerkers, o.a. voor wetstechnische zaken, en geeft een getrouw beeld van de stroomingen en feiten op het terrein van het Chr. L.O.

Men neme een proefabonnement voor een half jaar à f 2.20, bij vooruitbetaling te storten op postrek. 36000, bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE — GOES

GOED VERZORGD DRUKWERK TREKT

DUS LAAT ONS VOOR U ONTWERPEN EN DRUKKEN

HET ADRES IS:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, GOES

OVEREENSTEMMING DER VIER EVANGELIËN

bewerkt door I. SNOEK

benevens

DE HANDELINGEN DER APOSTELEN

Reeds meerdere malen is de behoefte uitgesproken aan een dergelijk werk, waarin naast elkaar, overzichtelijk en ingedeeld naar tijdsorde, de vier Evangeliën direct zijn na te slaan.
De heer Snoek was bereid de bewerking er van op zich te nemen, en voegde er tevens de Handelingen der Apostelen aan toe.
Dit boek is geworden een belangrijk hulpmiddel voor allen, die tot Bijbelstudie geroepen zijn.
Aan predikanten en studenten in de theologie; aan onderwijzers bij het prepareeren van hun bijbelles; aan studeerenden voor het na-examen van den Schoolraad aan de leden van onze jeugdvereenigingen; ja, aan lederen Schriftonderzoeker zal het uitnemende diensten bewijzen.
Het werk telt 392 blz. en is voorzien van uitvoerige registers en inhoudsopgave.
Gebonden in stevigen linnen band bedraagt de prijs f 3.75.

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers

OOSTERBAAN & LE COINTRE - GOES

Postrekening No. 36000

Lezers van „De Reformatie", die met zooveel sympathie dit blad ontvangen, wilt ook uw FAMILIE-ADVERTENTIËN ter plaatsing zenden.

Chr. Muziektijdschrift „DE HARP"

met

maandelijksche Muziekbijlage

f 1.50 per jaar

onder redactie van F. PIJLMAN

Neemt proef met een abonnement en U zult algeheele voldoening smaken.

Administratie-Adres:

te Helmersstraat 94 - Amsterdam (W

LOURENS INGELSE

Een episode uit het geestelijk leven op Walcheren omstreeks 1780

door A. JANSE

hoofd Chr. School Biggekerke

Prijs f 0.60

Tweede druk

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgevers Oosterbaan & le Cointre, Goes